

## Beslut

---

**efter kvalitetsgranskning av gymnasieskolors åtgärder vid  
fusk gällande Lars-Erik Larsson-gymnasiet med Lars-Erik  
Larsson-gymnasiet som huvudman i Lunds kommun**

## Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Lars-Erik Larsson-gymnasiet med Lars-Erik Larsson-gymnasiet som huvudman i Lunds kommun avseende kvaliteten i skolans åtgärder vid fusk. Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Följande frågeställningar ingår i granskningen:

1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?
2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 1.

Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att verksamheten uppfyller kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 finns granskningens författningsstöd. I denna granskning använder Skolinspektionen begreppet "vilseledande" som synonym till begreppet "fusk".

## Beslut

### **Rektorns ledning och samordning av arbetet för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper**

Lars-Erik Larsson-gymnasiet uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att rektorns ledning och samordning av arbetet med åtgärder vid fusk **i hög utsträckning** ger lärarna förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

### **Lärarnas beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper**

Lars-Erik Larsson-gymnasiet uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att lärarnas arbete med åtgärder vid fusk **i hög utsträckning** ger dem beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Utifrån Skolinspektionens kvalitetskriterier har utredningen visat att verksamheten inom de granskade områdena fungerar väl.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

# Skolinspektionens bedömningar

---

## Rektorns ledning och samordning

### Lärarnas förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att ge lärarna förutsättningar att arbeta för att utveckla sin bedömningspraktik samt deras möjligheter att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande.

### Lärarnas förutsättningar att arbeta med sin bedömningspraktik för att motverka vilseledande

Granskningen visar att rektorn möjliggör för lärarna att arbeta med bedömning och betygssättning på ett sätt som stärker varje lärares beredskap att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna har tid avsatt för att arbeta med bedömning och betygssättning och att de inom ramen för detta även inkluderar frågor som handlar om att motverka och upptäcka fusk. I intervjuer med såväl lärare som rektorn framkommer att frågor som rör fusk och otillåten AI användning i skolarbetet är aktuella frågor på skolenheten och att lärarna har goda möjligheter att förkovra sig och utveckla sitt arbete med att stärka sin beredskap. Rektorn uppger att hen har tillit till lärarna och att lärarna har både tid och förutsättningar att arbeta med frågor som rör bedömning och betygssättning kopplat till fusk. Av intervju med lärarna framgår att de kontinuerligt följer upp och utvärderar sin undervisning, såväl enskilt som gemensamt. I detta arbete ingår frågor om att motverka och upptäcka fusk i deras bedömningspraktik, beakta risker för vilseledande och göra avvägningar för att minska riskerna när de utformar bedömningssituationer och betygsunderlag. Rektorn berättar att lärarna i olika mötesforum och under studiedagar för diskussioner kring aktuella frågor som exempelvis tillförlitliga bedömningsunderlag, bedömning, betygssättning, fusk och AI. Några lärare uppger att om de skulle behöva mer tid för att arbeta med sin bedömningspraktik för att motverka fusk så skulle rektorn ordna det.

**Lärarnas förutsättningar att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande**

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka i syfte att stärka sin beredskap att motverka och upptäcka vilseledande.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att det finns tid och forum för lärarna att regelbundet samverka och att de inom ramen för denna bland annat samarbetar för att motverka och upptäcka fusk. Enligt såväl lärare som rektorn har lärarna goda möjligheter att samverka för att stärka sin beredskap att motverka och upptäcka fusk. Rektorn uppger att skolan är så pass liten att samtliga lärare är organiserade i samma arbetslag och att lärarna deltar på ett gemensamt möte en gång i veckan. Lärarna berättar att arbetslagsmötet är det centrala forumet för dem att samverka inom och att de även samverkar med lärare på en annan skola regelbundet under läsåret. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn under läsåret återkommande har satt frågor om fusk på agendan för dessa samverkanstillfällen. Lärarna berättar att de därutöver i det dagliga arbetet ofta pratar om hur de ska gå till väga för att motverka och upptäcka fusk, bland annat i samband med att de utformar bedömningssituationer och när de samarbetar i kollegiet kring bedömning och betygssättning.

**Rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande**

Granskningen visar att rektorn skaffar sig kännedom om lärarnas behov av kompetensutveckling gällande fusk och erbjuder vid behov sådan kompetensutveckling.

Av granskningen framgår att rektorn tar reda på vilka behov lärarna generellt har av kompetensutveckling gällande frågan om vilseledande vid bedömningssituationer och även mer specifikt kring AI. Rektorn uppger i intervju att hen tar reda på lärarnas behov av kompetensutveckling vid exempelvis medarbetarsamtal och genom diskussioner med lärarna utifrån konkreta ärenden där de upptäckt fusk. Därutöver skaffar sig rektorn kännedom om vilka eventuella kompetensutvecklingsbehov lärarna har genom löpande diskussioner vid skolans olika mötesforum. Enligt såväl rektorn som lärarna förekommer det också att lärare själva uppmärksammar om de har behov av kompetensutveckling exempelvis kring fusk och otillåten AI-användning. Lärarna uppger att de givet den snabba teknikutvecklingen kontinuerligt behöver stärka sin kompetens för att upptäcka och motverka fusk som exempelvis sker genom otillåten AI användning.

Av granskningen framgår också att rektorn erbjuder lärarna möjligheter till kompetensutveckling gällande fusk och AI-användning. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer exempelvis att all personal på skolenheten vid läsårets början får information om de rutiner och riktlinjer som gäller vid fusk. Under

läsåret avsätter rektorn sedan tid för kollegialt lärande, både inom skolenheten och tillsammans med den skola de samverkar med, som exempelvis kan handla om tillåten och otillåten AI-användning. Lärarna uppger att samtliga lärare är med och diskuterar och utbyter idéer vid sådana möten. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att det just nu pågår ett utvecklingsarbete på skolenheten för att ta fram en skolgemensam policy kring AI användning. Utvecklingsinsatsen leds av förstelärare och specialpedagog och såväl elever som lärare har under höstterminen deltagit i workshops och diskussioner kring tillåten och otillåten AI-användning. Rektorn berättar att de utifrån dessa träffar håller på att sammanställa ett dokument som tydliggör skolenhetens förhållningssätt till fusk och tillåten AI-användning för elever och lärare. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att utöver deltagandet i utvecklingsarbetet kring tillåten och otillåten AI-användning på skolenheten samt det kollegiala lärandet, så finns det även goda möjligheter till individuella utvecklingsinsatser som rör fusk och AI.

Granskningen visar att rektorn ger särskilt stöd till nyanställda och mindre erfarna lärare på skolenheten. Av intervju med rektorn framgår att det finns få mindre erfarna eller icke-legitimerade lärare på skolenheten. Rektorn berättar att de har särskilda rutiner för alla nyanställda och att skolans förstelärare informerar samtliga nyanställda om bland annat skolans gemensamma arbetssätt, förhållningssätt, skolregler och att det i detta ingår att upplysa om riktlinjer för fusk och konsekvenser vid fusk. Rektorn tillägger att försteläraren även går igenom praktiska frågor och frågor kring bedömning och betygssättning. Rektorn berättar vidare att såväl nyanställda som mindre erfarna eller icke-legitimerade lärare även får stöd i arbetet av ämneskollegor. I de fall där det saknas befintliga lärare som undervisar i samma ämne som de mer oerfarna får dessa stöd av lärare i liknande ämnen. I dessa fall ges även möjlighet till samverkan med ämneskollegor vid den skola som skolenheten samverkar med.

## Samordnad information på skolan

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att samordna information om betyg, rättigheter och skyldigheter på skolan och som inkluderar frågor om vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt och att lärarna ska informera eleverna på skolan om vad som är tillåtet och inte i anslutning till bedömningstillfällen.

### Rektorns arbete med att samordna information om vilseledande på skolan

Granskningen visar att det finns information som innefattar skolenhetens förhållningssätt och rutiner för att hantera fusk. Informationen är samordnad, enhetlig och väl avvägd.

Av granskningen framgår att det på skolenheten finns samordnad information om betyg, rättigheter och skyldigheter och att denna information inkluderar frågor om fusk. Enligt såväl rektorn som lärarna och eleverna får alla elever sitt första år på skolenheten en elevhandbok med skriftlig information om exempelvis vad som gäller vid betygssättning, skolregler samt även om skolans förhållningssätt och åtgärder vid fusk. Elevhandboken tydliggör bland annat rutinen för vad som händer när fusk upptäcks och arbetsgången vid upprepat fusk. Enligt såväl rektorn som intervjuade lärare följer hela skolenheten dessa riktlinjer. Rektorn berättar att de också har särskilda introduktioner för elever som börjar första året på skolan, exempelvis om studieteknik, tillåten användning av AI-verktyg i lärande samt om annat viktigt innehåll i elevhandboken. Rektorn tillägger att hen ålagt lärarna att i samband med föräldramöten under elevernas första skolår informera om elevernas rättigheter och skyldigheter samt upplysa om hur elever och vårdnadshavare ska gå till väga för att hitta informationen.

Vidare framgår av granskningen att rektorn ser till att den information som skolan ger om vilseledande är väl avvägd och enhetlig. Enligt både rektorn och lärarna får eleverna under det första läsåret mer omfattande genomgångar kring hur bedömning och betygssättning går till samt information om rättigheter och skyldigheter, vilket även inkluderar frågor om fusk. Av intervju med rektorn framgår att alla elever får samma information oavsett vilket år de går men tyngdpunkten på tydliggörande och konkretisering av dessa ligger vid utbildningens början när eleverna inleder sitt första år på skolan. Intervjuade elever bekräftar rektorns utsagor och berättar att alla lärare ger samma information vad gäller skolans regler och konsekvenser vid fusk. Av rektorsintervjun framgår att lärarna anpassar informationen på så sätt att de i vissa elevgrupper behöver prata mer om ordningsregler, rättigheter och skyldigheter samt vad som gäller vid fusk. Enligt intervjuade elever är lärarnas information om vad som är tillåtet och vad som inte är tillåtet relevant för dem och vare sig eleverna eller lärarna anser att den tar för mycket tid från undervisningen. Intervjuade lärare säger att den största delen av informationen ges vid fasta tillfällen så som uppstarts dagar, på mentorstiden eller i samband med bedömningssituationer.

### **Rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt**

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna konsekvent tillämpar gemensamma förhållningssätt gällande vilseledande och användning av generativ AI.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna tillämpar gemensamma förhållningssätt gällande fusk. Rektorn berättar att hen vid läsårs- och terminsstart brukar gå igenom rutinen för skolans hantering av fusk tillsammans med lärarna. Såväl rektorn som lärarna uppger att skolans gemensamma

förhållningssätt och riktlinjer gällande fusk är kända bland lärarna och att de också tillämpar dem. Eleverna uppger i intervju att de får samstämmig information om fusk av lärarna och att alla lärare följer konsekvenstrappan. Av intervju med lärarna och eleverna framkommer flera exempel på gemensamma förhållningssätt för att motverka vilseledande vid bedömningssituationer. Rektorn och lärarna berättar att de regelbundet för samtal på arbetsplatsträffar kring misstänkta och konstaterade fall av fusk för att stärka samsynen och därigenom ge lärarna förutsättningar att agera konsekvent gentemot eleverna. Lärarna tillägger att de är en liten skolenhet med få lärare vilket underlättar arbetet med att skapa samsyn. Rektorn uppger att hen samtalar med berörd lärare om hen får kännedom om att en lärare inte agerar utifrån bestämmelserna för att klargöra varför läraren agerat på ett visst sätt. Rektorn ger sedan stöd kring hur läraren bör agera framgent. Enligt rektorn kommer skolans gemensamma policy gällande användningen av AI i skolarbetet ytterligare tydliggöra gemensamma förhållningssätt kring fusk och användningen av generativ AI i undervisningen. Rektorn, lärarna och eleverna uppger dock samstämmigt att AI verktyg inte är tillåtet vid prov eller andra bedömningstillfällen.

#### **Rektorns arbete för att lärarna ska informera eleverna om vad som gäller vid vilseledande**

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna bedriver ett aktivt arbete för att göra informationen om vad som gäller vid vilseledande känd bland eleverna.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna informerar eleverna om betyg, rättigheter och skyldigheter gällande fusk och användning av AI-verktyg. Rektorn uppger vid intervju att hen ålagt lärarna att informera eleverna om vad som gäller vid fusk vid samordnade tillfällen under läsåret, såväl muntligt som skriftligt. Lärarna bekräftar rektorns utsagor och berättar att rektorn har god kännedom om lärarnas arbete med att aktivt informera eleverna om vad som gäller vid fusk. Enligt rektorn, lärare och elever går lärarna återkommande igenom skolans regler och riktlinjer med eleverna. Lärare och elever uppger att alla elever får en egen elevhandbok och att lärarna går igenom innehållet i elevhandboken med eleverna vid läsårstart. Lärarna berättar att detta arbete är en del av uppstartsdagarna varje läsår och som mentorn leder för varje klass. Rektorn uppger att utöver detta pratar lärarna om frågor som rör fusk på bland annat mentorstid samt att lärarna inför varje examination tydliggör för eleverna vad som är tillåtet och inte. Lärarna bekräftar rektorns utsaga och tillägger att de även pratar med eleverna i samband med kursstart, när de informerar om bedömning och betygssättning samt att de även lyfter frågan med eleverna på förekommen anledning.

## Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetssätt på skolenheten för att hantera vilseledande samt för att de gemensamma arbetssätten ska vara kända bland lärarna.

### **Rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetssätt för att hantera vilseledande**

Granskningen visar att rektorn verkar för att det ska finnas gemensamma arbetssätt för hur situationer där en eller flera elever vilseleder ska hanteras och ger ett aktivt stöd i sådana situationer.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att det finns arbetssätt som är gemensamma för hur lärarna och rektorn ska hantera situationer när elever försökt vilseleda. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att skolenheten har en fastställd och tydlig arbetsgång vid fusk som är gemensam för samtliga lärare. Rutinen finns dokumenterad i elevhandboken och där finns även en konsekvenstrappa av vilken det framgår vilka åtgärder som är aktuella vid fusk. Rektorn och lärarna uppger därutöver att de även fortlöpande diskuterar hur de ska hantera fusk och hur de ska tillämpa riktlinjerna i olika situationer. Lärarna berättar vidare att de brukar ta hjälp av varandra i de fall de misstänker att en elev har fuskat. Enligt såväl rektorn som elever och lärare så känner lärare och elever varandra så pass väl att det finns goda förutsättningar att i samtal gemensamt reda ut eventuella frågor vid misstänkt fusk. Lärarna uppger att de har god kännedom om elevernas språkbruk och hur de uttrycker sig och att lärarna brukar vända sig till en kollega för att sambedöma texter om de känner sig osäkra på eventuellt fusk.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att både lärare och elever får stöd i situationer då elever har fuskat. Av intervju med rektorn framgår att hen har beredskap och vid behov ger stöd till både lärare och elever i situationer som rör fusk. Rektorn berättar dock att det vanligaste är att eleverna i första hand pratar med sina lärare samt att lärarna pratar ihop sig med varandra. Av intervju med lärarna framgår att de känner till att de kan vända sig till rektorn för att få stöd i situationer av vilseledande. Av rektorsintervjun framgår att de anser det vara viktigt att utreda orsaken till att en elev valt att fuska för att vid behov kunna sätta in stöd.

**Rektorns arbete för att de gemensamma arbetssätten ska vara kända bland lärarna**

Granskningen visar att rektorn verkar för att de gemensamma arbetssätten är kända bland lärarna.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna känner till rutinerna för hur situationer där elever har fuskat ska hanteras. Rektorn berättar i intervju att hen tillsammans med lärarna bland annat vid läsårsstart går igenom de gemensamma rutinerna kring hantering av vilseledande så att dessa är väl kända och förankrade bland alla lärare. Vidare framgår av intervju med lärarna att rutinerna finns dokumenterade och tillgängliga på skolans lärplattform. Rektorn uppger att hen bland annat går igenom de gemensamma arbetssätten med personalen vid terminsstart, på arbetslagsträffar, vid introduktion av nyanställda samt när något i rutinerna uppdateras. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de även diskuterar konkreta fall av fusk på de gemensamma lärarträffarna. Lärare och rektorn uppger att detta bidrar till att alla lärare får en gemensam förståelse och blir trygga i hur de ska agera för att motverka och upptäcka vilseledande samt hur de ska agera när de misstänker eller ertappar elever med att fuska. Lärarna berättar att den gemensamma arbetsgången och konsekvenstrappan är känd av samtliga lärare på skolan och att rutinen för anmälan och dokumentation av fusk är förankrad. Rektorn berättar vidare att hen följer upp anmälda fuskärenden och återkopplar till berörda lärare.

## Lärarnas beredskap och arbetssätt

### Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande samt lärarnas arbete för att utveckla sina bedömningssituationer.

**Lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande**

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet med att utforma bedömningssituationer och betygsunderlag och att de i detta arbete gör avvägningar för att minska risken för fusk.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar för att kontrollera bedömningssituationer inklusive gymnasiearbetet, så att de bedömningsunderlag de inhämtar ska vara tillförlitliga. Rektorn, lärarna och eleverna ger en samstämmig bild av hur lärarna utformar bedömningssituationer. Lärarna och

rektorn berättar i intervjuer att arbetet för att förebygga och motverka fusk börjar redan i samband med planeringen av examinationen. Lärarna uppger att de använder varierade examinationsformer, exempelvis skriftliga prov, praktiska moment, muntliga redovisningar samt att de arbetar formativt under processen för att få tillförlitliga bedömningsunderlag. Av intervjuer med lärare och elever framkommer att skolan använder en låst provyta för de flesta teoretiska prov, inklusive nationella prov, och att eleverna ibland även skriver prov med penna på papper. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elever att skolenheten generellt inte använder sig av inlämningsuppgifter för att bedöma elevernas kunskaper, vilket de anser minskar risken för fusk. Lärarna och eleverna uppger att all examination i stället sker på plats i skolan och att lärarna följer upp skriftliga uppgifter som eleverna arbetar med under en längre tidsperiod muntligt. När det gäller själva utformningen av skriftliga prov berättar lärarna att de exempelvis slumpar frågeordningen och använder analysfrågor där eleverna ska föra resonemang, vilket gör det mindre fruktbart för elever att försöka fuska genom att exempelvis snegla på någon annans prov. Lärarna berättar att det vid uppgifter som innebär att eleverna ska genomföra muntliga framställningar kan vara svårt att kontrollera hur eleverna tagit fram sina anföranden, men enligt lärarna ligger då fokus i bedömningen på det muntliga framförandet.

Granskningen visar att lärarna har gemensamma arbetssätt för att motverka och upptäcka fusk i samband med gymnasiearbetet. Av intervju med lärare framgår att de vid gymnasiearbeten, liksom vid längre texter som kan skrivas på en annan plats än skolan, arbetar aktivt för att skaffa sig tillförlitliga bedömningsunderlag genom att aktivt följa elevernas skrivprocess. Lärarna berättar att de under gymnasiearbetets gång handleder eleverna varje vecka, är två handledare för varje arbete och följer elevernas arbete såväl digitalt som genom muntliga avstämningar. Lärarna uppger att de förklarar för eleverna att gymnasiearbetet inte ska lämnas in som en färdig produkt utan att det är en process som läraren ska kunna följa. En lärare uppger att de har fem obligatoriska inlämningar och om en elev inte lämnar in ges en så kallad F-varning. Lärarna berättar vidare att de ställer krav på källhänvisningar och eleverna får exempelvis redogöra för vilka källor de använder sig av och berätta om sitt arbete regelbundet under processen. Eleverna bekräftar att lärarna vid längre uppgifter som skrivs utanför lektionstid ställer frågor under skrivprocessen för att följa arbetet och frågar dem exempelvis var de hittat en viss information samt tydliggör hur de ska källhänvisa på korrekt sätt.

Det framgår vidare av granskningen att lärarna på ett tydligt sätt informerar eleverna om skolans normer och regler vad gäller fusk och hur reglerna är en grund för skolarbetet. Lärarna uppger att de alltid pratar med eleverna om skolans normer och regler vid uppstarten av ett läsår när de bland annat går igenom skolreglerna på mentorstid som ett led i skolans arbete med att motverka

fusk. Lärarna berättar att de även under läsårets gång regelbundet diskuterar denna typ av frågor med eleverna och vad som händer då skolan upptäcker att någon fuskat. Lärarna berättar att de lägger mer tid på information till eleverna om vad som gäller vid fusk i början av år 1 när de är nya på skolenheten samt i samband med olika bedömningssituationer. Eleverna berättar vid intervju att de på exempelvis mentorstid och vid läsårsstart får information om vilka konsekvenser det får om lärarna upptäcker att någon fuskat eller försöker fuska. Enligt lärarna är eleverna överlag medvetna om var gränsen går för vad som är tillåtet och inte. Såväl lärare som elever uppger att eleverna vid dessa tillfällen vet att de kan vända sig till lärarna om de har frågor om vad som är tillåtet eller ej kring exempelvis användningen av AI-verktyg.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar för att eleverna ska få förståelse för sitt eget ansvar kopplat till användandet av AI-verktyg. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna tydliggör för eleverna vad som är lämpligt respektive olämpligt vid användning av olika typer av AI-verktyg samt hur AI kan användas i skolarbetet. Eleverna uppger i intervju att lärarna brukar prata med dem om att AI-verktyg inte garanterar att texterna blir bra, att AI inte alltid är tillförlitligt, att AI kan hallucinera samt att det är eleverna själva som ansvarar för innehållet i sitt arbete. Lärarna berättar att de betonar för eleverna att de alltid måste vara källkritiska och kontrollera att informationen stämmer.

### **Lärarnas arbete för att utveckla sin bedömningspraktik**

Granskningen visar att lärarna följer upp bedömningssituationer och betygsgrundande underlag för att utveckla sin bedömningspraktik och tar i detta arbete hänsyn till de risker som finns i syfte att motverka vilseledande. Lärarna arbetar även kontinuerligt för att hålla sig uppdaterade med teknikutvecklingen.

Av granskningen framgår att lärarna på olika sätt följer upp hur ändamålsenliga bedömningsunderlag har varit i samband med betygsättning och utvärderar olika examinationsuppgifter kopplat till hur bedömning och betygsättning visat sig fungera. Av intervju med rektorn framgår att lärarna på skolenheten systematiskt följer upp bedömningssituationer och betygsunderlag och att de i samband med detta också arbetar med att utveckla strategier för att motverka fusk. Lärarna berättar att de kontinuerligt analyserar genomförda bedömningar, både enskilt och tillsammans i arbetslaget, för att fusksäkra examinationsformerna. De tittar på hur uppgifterna fungerade, om de gav ett tillförlitligt underlag för betygsättning och om det fanns risk för eller tecken på vilseledande. Lärarna säger att analysen används till att justera upplägg och arbetssätt inför kommande moment. Lärarna uppger därutöver att uppföljningen visat på vikten av att variera bedömningsformer, till exempel genom att kombinera skriftliga uppgifter med muntliga redovisningar eller praktiska moment. Enligt lärarna visar deras uppföljningar att variation i

bedömningsuppgifter minskar möjligheten till fusk och ger därtill även ett bredare och mer rättvisande betygsunderlag.

Det framgår också av granskningen att lärarna på olika sätt arbetar för att kunna hålla sig uppdaterade med teknikutvecklingen. Rektorn och lärarna uppger i intervjuer att de fortlöpande stärker sin kompetens genom kollegiala samtal kring förhållningssätt till digital teknik i skolarbetet, risker med generativ AI samt case-diskussioner kring situationer där elever vilselett. Lärarna uppger vidare att de även håller sig uppdaterade genom att själva vara aktiva och prova olika AI-verktyg för att på så vis också bli skickligare på att upptäcka och motverka fusk. Såväl rektorn som lärarna uppger att de i hög grad är insatta i frågan om att motverka AI-fusk men att det är ett ständigt pågående arbete eftersom den tekniska utvecklingen går så snabbt. Vidare framgår som tidigare nämnts att det under höstterminen 2026 pågår ett utvecklingsarbete på skolenheten för att tydliggöra tillåten och otillåten användning av AI där såväl lärare som elever ingår i diskussioner och workshops kring AI-verktyg. Skolenhetens specialpedagog leder utvecklingsarbetet tillsammans med förstelärare och vid tidpunkten för granskningen arbetar de med att sammanställa en skolgemensam policy kring AI-användning.

## Upptäcka och hantera vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas beredskap för att upptäcka och hantera situationer där elever vilseleder.

### Lärarnas beredskap för att hantera situationer där elever vilseleder

Granskningen visar att lärarna har god beredskap i form av strategier och arbetssätt för att upptäcka och hantera situationer där en eller flera elever vilseleder och att dessa tillämpas konsekvent.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar aktivt för att ge eleverna kännedom om skolenhetens arbetsgång vid konstaterat fusk. Lärarna uppger i intervju att de informerar eleverna om arbetsgången vid fusk och olika konsekvenser som fusk kan medföra, såväl vid uppstarten av ett läsår som löpande under åren på skolan. Intervjuade elever bekräftar detta och uppger att alla lärare ger samma information och är tydliga med vilka konsekvenser fusk kan leda till samt hur fuskärenden hanteras. Eleverna säger att de känner till att lärarna i fall av fusk ogiltigförklarar elevens prov och att elever som fuskar får visa sin kunskap på något annat sätt. Eleverna uppger också att de är medvetna om att fusk kan leda till avstängning men säger att de inte känner till att det har hänt på deras skola. Enligt eleverna beror konsekvenserna på hur allvarligt fusket är och om det handlar om upprepat fusk eller inte. Lärarna bekräftar detta och berättar att de informerar eleverna om hur olika typer av vilseledande hanteras och vilka

åtgärder som kan vidtas. Lärarna tillägger att information till eleverna utgår från skolenhetens gemensamma konsekvenstrappa vilket bidrar till att informationen blir likvärdig och konsekvent oavsett lärare eller ämne.

Det framgår av granskningen att lärarna på skolenheten tillämpar gemensamma förhållningssätt och strategier för att upptäcka vilseledande i bedömningssituationer som äger rum på plats i ett klassrum. Både lärare och elever berättar att de ofta skriver prov i den digitala provplattformen vilket försvårar för eleverna att fusk då de inte har tillgång till internet. Lärarna uppger att de vid provsituationen är aktivt närvarande och uppmärksamma på om eleverna använder otillåtna hjälpmedel eller kommunicerar med varandra. Eleverna bekräftar lärarnas utsagor och berättar att det generellt är svårt att komma undan med fusk då lärarna är observanta. Lärarna ger exempel på olika strategier de använder för att motverka och upptäcka fusk som att gå runt i klassrummet för att ha koll på exempelvis fusklappar och viskningar, placera sig längst bak i klassrummet för att ha uppsikt över elevernas skärmar och säga till elever som verkar titta på hur någon annan löser en uppgift. Lärarna samlar in mobiltelefoner och andra digitala enheter samt kontrollerar klockor och att eleverna inte bär hörlurar. Lärarna sätter också upp skärmar för att eleverna inte ska kunna titta på varandras prov. Lärarna säkerställer därutöver att eleverna inte har sina väskor eller andra saker på borden samt ser till att placera eleverna strategiskt så att de inte kan tjuvkika på varandras svar och så att det är möjligt för läraren att se elevernas datorskärmar samt överblicka vad eleverna gör.

Av granskningen framgår också att lärarna har strategier och arbetssätt för att upptäcka plagiat och bedöma risken för att elever tagit hjälp av AI-verktyg på ett otillåtet sätt för att generera innehåll till gymnasiearbetet och andra uppgifter där eleverna arbetat utanför lektionstid. I intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att de med anledning av risken för fusk generellt inte använder sig av inlämningsuppgifter som underlag för bedömning. Av intervjuerna framgår emellertid att lärarna använder sig av olika metoder för att säkerställa elevernas kunskaper och upptäcka fusk när det är aktuellt med den typen av bedömningssituationer så som i samband med olika skrivuppgifter samt vid gymnasiearbetet. Rektorn och lärarna berättar att de har en kombination av praktiska och pedagogiska metoder för att upptäcka fusk vid bedömningssituationer där eleverna arbetat någon annanstans än på plats i en lektionssal. Av rektorsintervjun framgår att lärarna exempelvis följer hur eleven planerat, genomfört och utvärderat sitt arbete samt lyssnar på hur eleven presenterar, diskuterar och bemöter respons. Rektorn uppger att lärarna även kan ställa kontrollfrågor om elevens förståelse och ställa krav på källor. Av intervju med lärare framgår att de aktivt följer elevernas skrivprocess, har träffar varje vecka, är två handledare för varje enskilt arbete och att de följer elevernas arbete såväl digitalt som genom muntliga avstämningar. Lärarna berättar att de

även gör jämförelser med tidigare prestationer och uppmärksammar om en elevs nivå plötsligt avviker kraftigt. De gör även en analys av språk och innehåll i texter genom att granska dem utifrån stil, nivå och struktur för att upptäcka plagiat eller otillåten AI-användning. Eleverna bekräftar det som framgår av lärarnas utsagor och berättar att de kan få uppföljande frågor om de exempelvis skulle prestera bättre än de brukar på ett prov eller en skrivuppgift. Lärarna berättar vidare att de kan göra sökningar i texten med hjälp av digitala verktyg, genom att till exempel söka på formuleringar eller meningar för att identifiera eventuellt plagiat. Lärarna uppger att de ställer krav på källhänvisning, kontrollerar källor, ställer kontrollfrågor och gör muntliga uppföljningar där elever får redogöra för sitt arbete för att visa faktisk förståelse och kunskap kring området. Både lärare och elever uppger att lärarna efter hand lär känna hur eleverna formulerar sig i skrift vilket enligt lärarna underlättar arbetet med att identifiera texter där eleverna tagit hjälp av generativ AI. Lärarna berättar vidare att de brukar sambedöma och jämföra prov och texter med andra uppgifter som elever skrivit tidigare för att upptäcka skillnader i elevernas prestationer, vilket skulle kunna vara en indikation på fusk. Rektorn och lärarna uppger att lärarna även samarbetar genom att diskutera misstänkta fall av fusk.

Vidare framkommer i granskningen att lärarna har god uppmärksamhet i samband med nationella prov i syfte att minska riskerna för fusk. Rektorn uppger att det är mycket låg risk för att elever på skolan kan fuska på de nationella proven eftersom genomförandet är väl uppstyrt. Enligt rektorn och lärarna motverkar lärarna fusk genom att använda olika strategier för att upptäcka fusk såväl på plats i salen som i efterhand. Lärarna uppger i intervju att de använder en låst provplattform vid de nationella proven vilket innebär att risken för fusk med hjälp av digitala verktyg är relativt liten. Lärarna och eleverna berättar att eleverna inte får ha med sig några väskor eller jackor som kan dölja fusklappar och att vattenflaskor kontrolleras. Eleverna får inte heller ha med sig sina mobiltelefoner, smartklockor eller trådlösa hörlurar som kan ge internetuppkoppling. Det är dessutom ofta flera lärare närvarande i samma klassrum som är aktiva och uppmärksamma vid provtillfällena. I elevintervjuerna framkommer att de upplever att det är svårt att fuska vid de nationella proven, då det är många aktiva och uppmärksamma lärare på plats och att de noggrant kontrollerar eleverna även vid exempelvis toalettbesök. Enligt eleverna är det också tydligt vad som gäller vid de nationella proven. Rektorn och lärarna berättar därutöver att de inte har identifierat några fall av misstänkt eller konstaterat fusk vid nationella prov de senaste åren och att lärarna i sådana fall inte beaktar resultatet från de prov där elever vilselett samt att de vid dessa tillfällen arbetar utifrån den gemensamma konsekvenstrappan.

Av granskningen framgår avslutningsvis att lärarna tillämpar de gemensamma arbetssätt som finns på skolenheten för att göra överväganden och hantera

situationer då elever har fuskat. Av intervju med såväl lärare som rektorn framkommer att lärarna känner till samt tillämpar de fastställda riktlinjerna som finns på skolenheten kring fusk. Intervjuade lärare är samstämmiga om att det råder samsyn bland lärarna kring hur de ska agera vid situationer då elever medvetet vilseleder eller vid misstänkt fusk. Lärarna uppger att de avbryter provsituationen och ogiltigförklarar provet om de kommer på någon elev med att fuska. Därefter pratar läraren med eleven, meddelar mentorn och undervisande lärare samt informerar vårdnadshavare, förutsatt att eleven inte fyllt 18 år. Eleven får senare visa sin kunskap vid en ny uppgift som möter samma kunskapskrav. Om en lärare misstänker fusk efter genomförd examination kan läraren ställa kontrollfrågor för att säkerställa elevens faktiska kunskaper eller ta hjälp av andra lärare som undervisar samma elev, exempelvis för att jämföra bedömningsmaterial. Lärarna betonar att de inte direkt anklagar enskilda elever för fusk utan att de samtalar för att utreda händelsen och då visar det sig i slutändan om det verkligen är fusk eller inte. Av intervjuer med lärarna framgår att det gäller även i de situationer där ord står mot ord mellan lärare och elev. Enligt lärarna får en elev vid en sådan situation, oavsett om hen har fuskat eller inte, visa sin kunskap på något annat sätt för att lärarna ska kunna säkerställa att de har tillförlitliga bedömningsunderlag. Eleverna bekräftar att det inte skiljer sig mellan ämne och lärare utan att alla hanterar situationer som handlar om fusk i enlighet med den gemensamma konsekvenstrappan.

#### **På Skolinspektionens vägnar**

**X Robert Östberg**

---

Beslutsfattare

Signerat av: Robert Östberg

**X Jessica Kristoffersson**

---

Föredragande

Signerat av: Jessica Kristoffersson

I handläggningen av ärendet har även utredarna Helen Lundell Sjöberg och Anders Haglund medverkat.

# Bilaga 1: Granskningens utgångspunkter

## Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom granskat område bedöms om verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

## Frågeställningar

**1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?**

Kvalitetskriterier:

- Förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande
- Samordnad information på skolan
- Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

**2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?**

Kvalitetskriterier:

- Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag
- Upptäcka och hantera vilseledande

## Bilaga 2: Granskningens genomförande

### Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen intervjuade elever och personal på Lars-Erik Larsson-gymnasiet den 4–9 september 2026. Intervjuerna genomfördes digitalt via länk av utredarna Helen Lundell Sjöberg och Jessica Kristoffersson.

### Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- två gruppintervjuer med totalt åtta elever som studerar gymnasieår 2 och 3 på naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet
- två gruppintervjuer med totalt åtta lärare som undervisar elever i gymnasieår 2 och 3 på naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet
- en intervju med ansvarig rektor för skolenheten samt specialpedagogen
- dokument som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från de digitala intervjuerna och getts tillfälle att yttra sig.

De samlade iakttagelserna från alla verksamheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras våren 2027.

## Bilaga 3: Författningsstöd

### Skolinspektionen ska granska verksamheters kvalitet

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.<sup>1</sup>

### Betyg ska utgå från en bedömning av elevens kunskaper

I skollagen (2010:800) anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § skollagen). Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation (2 kap. 10 § skollagen). I förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (nedan Lgy25)<sup>2</sup> anges att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar).

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen). Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § skollagen). Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (15 kap. 24 § andra stycket skollagen).<sup>3</sup> Vid betygssättning i ett ämne

---

<sup>1</sup> 26 kap. 20 § skollagen (2010:800).

<sup>2</sup> Lgy25 gäller för utbildningar som påbörjas från och med 1 juli 2025. Se förordning (2024:662) om ändring i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 (benämns Lgy11).

<sup>3</sup> Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (SFS 2022:146).

på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (15 kap. 25 a § skollagen).<sup>4</sup> Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne (Lgy25, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg).<sup>5</sup>

I gymnasieskolan får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper (5 kap. 17 § första stycket 2 skollagen). En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § tredje stycket skollagen).

Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har (Lgy 25, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter). Alla som arbetar i skolan ska i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför. Läraren ska klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen (Lgy25, avsnitt 2.2 Normer och värden).

---

<sup>4</sup> Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas.

<sup>5</sup> Äldre lydelse (Lgy11): Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs (SKOLFS 2022:13).